

LATVIJAS REPUBLIKAS FINANŠU MINISTRIJA

SMILŠU IELĀ 1. RĪGĀ. LV-1919, TĀLRUNIS (371) 67095689, (371) 67095578, FAKSS (371) 67095503
E-pasts: pasts@fm.gov.lv; www.fm.gov.lv

RĪGĀ

02.05.2012

Nr. 4-1-04/2906

Uz 02.04.2012.

Nr. 120/1

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībai

Bruņinieku ielā 29/31,
Rīgā, LV-1001

Par nodokļu atvieglojumiem

Finanšu ministrija ir saņēmusi un izskatījusi Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības 2012.gada 2.aprīļa vēstulē izteiktos priekšlikumus un atbilstoši savai kompetencei izsaka šādu viedokli.

Finanšu ministrija augstu novērtē Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības centienus izstrādāt priekšlikumus cīņai ar ēnu ekonomiku, tomēr Finanšu ministrijas redzējumā tiešo nodokļu jomā kā prioritārs būtu jautājums par vispārēju darbaspēka nodokļu sloga mazināšanu, kā tas norādīts gan valdības deklarācijā, gan citos progammatoriskos dokumentos.

Saskaņā ar Finanšu ministrijas, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Zemnieku saeimas un Latvijas Komerčbanku asociācijas kopīgi parakstītā 2011.gada 7.septembra dokumenta „Nodokļu politikas stratēģija 2011.- 2014.gadam” 2.punktu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumus 2013. – 2014. gadam jāsaglabā 2012.gada plāna apmērā. Ja minētais ieņēmumu apjoms tiek pārsniegts, tad nākošajā gadā proporcionāli jāsamazina iedzīvotāju ienākuma nodokļa slogs, prioritāri samazinot nodokļa slogu iedzīvotājiem ar zemiem ieņēmumiem. Katru gadu, veidojot nākošā gada budžetu, tiek pieņemts lēmums par iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanas apjomu un veidu, sākotnēji priekšroku dodot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma un atvieglojuma par apgādībā esošajām personām paaugstināšanai. Nodokļu politikas vidēja termiņa mērķis iedzīvotāju ienākuma nodokļa jomā ir samazināt nodokļa slogu līdz Lietuvas un Igaunijas līmenim.

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšlikums ir galvenokārt vērsts uz vidēji lieliem, labticīgiem nodokļu maksātājiem, kuru darbinieki apvienojušies arodbiedrībās (noslēguši koplīgumu). Minēto personu lojalitāte valstij un vēlme maksāt nodokļus, mūsaprāt, netiek apšaubīta. Lai gan piekritam, ka minētais personu loks ir viens no labākajām nodokļu maksātāju segmentiem, tomēr īpašu atvieglojumu radīšana šim segmentam tā vietā, lai mazinātu darbaspēka kopējo nodokļu slogu, mūsaprāt, īstermiņa neveicinās tieši

ēnu ekonomikas sektorā darbojošos izvērtēt savu nodokļu „maksāšanas” politiku.

Vēršam uzmanību, ka saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām” 15.panta pirmajā daļā noteikto viens no nodokļu maksātāja pienākumiem ir noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas. Atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām” 29.panta otrajai daļai par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda - no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri. Ņemot vērā minēto, par samaksas termiņa kavējumu nodokļu maksātājam tiek piemērotas sankcijas.

Jūsu vēstulē piedāvātais kritērijs – piešķirt nodokļu atvieglojumus uzņēmumiem, kuriem uz kārtējā gada 1.februāri nav nodokļu parādu valsts budžetam, nav atbalstāms, jo tas ir nodokļu maksātāja pienākums, nevis valsts no savas puses būtu jāstimulē nodokļu maksātājs tam noteikto pienākumu izpildē, piešķirot atvieglojumus.

Papildus vēlamies norādīt, ka Valsts ieņēmumu dienests, datu ticamības novērtējuma procesā analizējot darba devēju iesniegtos darba devēja ziņojumus, ir secinājis, ka vidējā alga vienā un tajā pašā nozarē atšķiras Latvijas reģionu griezumā. Tā, piemēram, ir vērojama vidējās algas apmēra atšķirība vienā un tajā pašā nozarē strādājošiem darbiniekiem Rīgā vai Latgales reģionā.

Bez tam uzņēmumi, kuriem darbinieku skaits ir vismaz 25, pamatā ir reģistrēti Rīgā vai Rīgas apkaimē un lielajās ražotnēs Latvijā. Mērķauditorija nodokļu atvieglojumu piemērošanai, ja uzņēmumā strādā vismaz 25 darbinieki, pamatā būtu lielie nodokļu maksātāji un tie uzņēmumi, kuri ir parakstījuši darba koplīgumu ar arodbiedrību vai noslēdza nozaru ģenerālvienošanos. Līdz ar to, mazie uzņēmumi, kuriem savas uzņēmējdarbības nodrošināšanai šāds darbinieku skaits nav nepieciešams un tie nevēlas noslēgt nozaru ģenerālvienošanos vai parakstīt darba koplīgumu ar arodbiedrību, nodokļu atvieglojumus nemaz nevar saņemt, kā rezultātā zūd vienlīdzības princips.

Lai veicinātu reālā atalgojuma atspoguļošanu un mazinātu “aplokšņu algu” izplatību, uzskatām, ka atbilstības nosacījumiem ir jābūt vienādiem visiem uzņēmumiem neatkarīgi no lieluma, darbinieku skaita, teritoriālā izvietojuma, kā arī no fakta vai ir parakstīts darba koplīgums ar arodbiedrību, vai noslēgta nozaru ģenerālvienošānās.

Tomēr, attiecībā uz ierosinājumu atļaut darba devējam stimulēt (kompensēt) darbinieka izglītības iegūšanu jānorāda, ka šobrīd jau Valsts kancelejā ir iesniegts Finanšu ministrijas izstrādāts koncepcijas projekts (Par augstākās izglītības institūcijām piemēroto tiešo nodokļu tiesisko regulējumu un finansēšanas kārtību), kas kā vienu no risinājuma variantiem paredz iespēju nākotnē darba devējiem maksāt studējošiem darbiniekiem stipendiju, neapliekot to ar nodokļiem. Tādējādi nākotnē ir plānots stimulēt darbiniekus un darba devējus apgūt uzņēmuma mērķiem atbilstošas izglītības iegūšanu.

Attiecībā par darba devēju transporta izdevumiem par darbinieku nokļūšanu uz darbu un mājām, jānorāda, ka likums „Par uzņēmumu ienākuma nodokli” jau šobrīd paredz, ka par izdevumiem, kas ir saistīti ar saimniecisko

darbību, pieskaita izdevumus darbinieka nogādāšanai no dzīvesvietas uz darbu un no darba uz dzīvesvietu, ja darba specifikas dēļ darbiniekam nav iespējams nokļūt darbā vai nokļūt pēc darba dzīvesvietā ar sabiedrisko transportu.

Savukārt veselības uzlabošanas un rehabilitācijas izdevumus darba devējs var nodrošināt, iegādājoties darbiniekiem veselības apdrošināšanas polisi, kas saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normām vērtībā līdz 300 latiem ir paredzēta neapliekama ar nodokļiem, ja šī summa nepārsniedz 10% no personas bruto gada ienākuma un polises darbības laiks ir vismaz 1 gads.

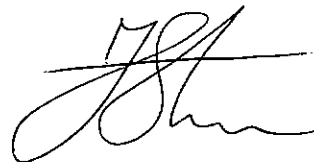
Vēršam Jūsu uzmanību arī uz to, ka likums „Par uzņēmumu ienākuma nodokli” nosaka virkni nodokļa atlaides un stimulus, kurus uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāji var izvēlēties piemērot atkarībā no darbības veida, nozares, veiktajiem ieguldījumiem un citiem faktoriem.

Līdz ar to tiešo nodokļu normatīvie akti jau šobrīd paredz daudz un dažādus atvieglojumus, kurus darba devējiem vajadzētu efektīvāk un plašāk izmantot.

Nemot vērā iepriekš minēto, šobrīd neredzam iespēju jaunu nodokļu atvieglojumu ieviešanai, lai atbalstītu atsevišķu nodokļu maksātāju kategoriju.

Tajā pašā laikā pateicamies par Jūsu vēstulē izteiktajiem priekšlikumiem un, mūsaprāt, tie varētu būt atkārtoti izvērtējami pēc iedzīvotāju ienākuma nodokļa prioritāro pasākumu veikšanas t.sk iedzīvotāju ienākuma nodokļa sloga samazināšanas iedzīvotājiem ar zemiem ieņēmumiem.

Valsts sekretāres vietnieks nodokļu,
muitas un grāmatvedības jautājumos

J.Stinka

Veinberga 67083848
Iputina 67028675
Moisejeva 67028879
Kudravecis 67028821
Zoldnere 67028862

J. Veinberga 02.05.2012.

A. Kalāne
02.05.2012.

Stinka
02.05.2012.